

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (deseti razširjeni senat)

z dne 6. julija 2022*

„Ekonomska in monetarna unija – Bančna unija – Enotni mehanizem za reševanje kreditnih institucij in nekaterih investicijskih podjetij (EMR) – Postopek reševanja, ki se uporablja, ko subjekt propada ali bo verjetno propadel – Sklep EOR, da ne bo sprejel sheme za reševanje – Ničnostna tožba – Akt, ki posega v položaj – Pravni interes – Procesno upravičenje – Delna dopustnost – Člen 18 Uredbe (EU) št. 806/2014 – Pristojnost avtorja akta – Pravica do izjave – Obveznost obrazložitve – Sorazmernost – Enako obravnavanje“

V zadevi T-280/18,

ABLV Bank AS s sedežem v Rigi (Latvija), ki jo zastopa O. Behrends, odvetnik,

tožeča stranka,

proti

Enotnemu odboru za reševanje (EOR), ki ga zastopajo J. De Carpentier, E. Muratori in H. Ehlers, agenti, skupaj z J. Rivasom Andrésom, odvetnikom, in B. Heenan, solicitor,

tožena stranka,

ob intervenciji

Evropske centralne banke (ECB), ki jo zastopajo R. Ugena, A. Witte in A. Lefterov, agenti,

intervenientka,

SPLOŠNO SODIŠČE (deseti razširjeni senat),

v sestavi A. Kornezov, predsednik, E. Buttigieg, sodnik, K. Kowalik-Bańczyk, sodnica, G. Hesse (poročevalec) in D. Petrлік, sodnika,

sodni tajnik: P. Cullen, administrator,

na podlagi pisnega dela postopka, zlasti:

- tožbe, v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložene 3. maja 2018,
- intervencijske vloge, ki jo je ECB v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila 10. maja 2019,

* Jezik postopka: angleščina.

– sklepa z dne 17. marca 2020 o prekinitvi postopka v tej zadevi do izdaje odločbe Sodišča, s katero se konča postopek v zadevah, v katerih je bila izrečena sodba z dne 6. maja 2021, ABLV Bank in drugi/ECB (C-551/19 P in C-552/19 P, EU:C:2021:369),

– novih dokazov, vloženi v sodnem tajništvu Splošnega sodišča 27. oktobra 2021,

na podlagi obravnave z dne 28. oktobra 2021,

izreka naslednjo

Sodbo¹

- 1 Tožeča stranka, družba ABLV Bank AS, s tožbo na podlagi člena 263 PDEU predlaga razglasitev ničnosti sklepov Enotnega odbora za reševanje (EOR) z dne 23. februarja 2018, s katerima je ta odločil, da ne bo sprejel sheme za reševanje kreditnih institucij ABLV Bank AS in ABLV Bank Luxembourg SA v smislu člena 18(1) Uredbe (EU) št. 806/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. julija 2014 o določitvi enotnih pravil in enotnega postopka za reševanje kreditnih institucij in določenih investicijskih podjetij v okviru enotnega mehanizma za reševanje in enotnega sklada za reševanje ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1093/2010 (UL 2014, L 225, str. 1).

Dejansko stanje

[...]

- 12 EOR je z dvema sklepoma (SRB/EES/2018/09 in SRB/EES/2018/10) z dne 23. februarja 2018 odločil, da ne bo sprejel sheme za reševanje tožeče stranke oziroma družbe ABLV Luxembourg (v nadaljevanju skupaj: izpodbijana sklepa). EOR je prevzel oceno ECB, da ti kreditni instituciji propadata ali bosta verjetno propadli v smislu člena 18(1), prvi pododstavek, točka (a), Uredbe št. 806/2014. Menil je tudi, da ne obstaja razumna verjetnost, da bi lahko kakršni koli alternativni ukrepi preprečili njun propad v razumnem času v skladu s členom 18(1), prvi pododstavek, točka (b), te uredbe. Vendar je EOR menil, da zaradi posebnih značilnosti tožeče stranke in družbe ABLV Luxembourg ukrep za reševanje v zvezi z njima ni potreben zaradi javnega interesa v smislu člena 18(1), prvi pododstavek, točka (c), in člena 18(5) navedene uredbe. Istega dne sta bila o izpodbijanih sklepih uradno obveščena njuna naslovnika, CMFC in CSSF.
- 13 Člen 1 izreka Sklepa SRB/EES/2018/09 določa: „V zvezi z družbo ABLV Bank AS se ne bo izvedel postopek reševanja“.
- 14 Člen 2(1) izreka Sklepa SRB/EES/2018/09 določa: „[t]a sklep je naslovljen na [CMFC] kot nacionalni organ za reševanje v smislu člena 3(1), tretji pododstavek, Uredbe št. 806/2014“.
- 15 Člen 2(2) izreka Sklepa SRB/EES/2018/09 določa, da „[v] skladu s členom 29(1) Uredbe št. 806/2014 [CMFC] izvede ta sklep in zagotovi, da so vsi sprejeti ukrepi v skladu z njim, pri čemer upošteva navedene preudarke“.
- 16 Člena 1 in 2 izreka Sklepa SRB/EES/2018/10, ki se nanaša na družbo ABLV Luxembourg, imata podobno vsebino.

¹ Navedene so le točke zadevne sodbe, za katere Splošno sodišče meni, da je njihova objava koristna.

[...]

Pravo

Dopustnost

- 23 EOR navaja štiri ugovore nedopustnosti, ki se v bistvu nanašajo na, prvi, dejstvo, da tožeča stranka tožbe ni utemeljila na besedilu izpodbijanih sklepov, temveč na besedilu sporočila za javnost, drugi, neizpodbojnost izpodbijanih sklepov, tretji, neobstoj procesnega upravičenja tožeče stranke, ker se izpodbijana sklepa ne nanašata neposredno nanjo, in četrti, neobstoj pravnega interesa tožeče stranke.

[...]

Ugovor nedopustnosti, ki se nanaša na neizpodbojnost izpodbijanih sklepov

- 29 EOR meni, da izpodbijana sklepa nista izpodbojna akta, ker nimata zavezujočih pravnih učinkov, ki vplivajo na interese tožeče stranke tako, da bistveno spremenijo njen pravni položaj. Z izpodbijanima sklepoma naj ne bi bila odrejena likvidacija obeh kreditnih institucij. Po mnenju EOR bi morali po tem, ko je odločil, da ne bo sprejel sheme za reševanje, potrebne ukrepe zoper navedeni instituciji sprejeti nacionalni organi za reševanje (NOR) v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo.
- 30 Opozoriti je treba, da izpodbojni akti načeloma pomenijo ukrepe, ki dokončno določajo stališče institucije ob koncu upravnega postopka in ki povzročijo zavezujoče pravne učinke, ki lahko vplivajo na interese tožeče stranke, razen vmesnih ukrepov, katerih cilj je priprava končne odločbe in ki nimajo takih učinkov (glej sodbo z dne 18. novembra 2010, NDSHT/Komisija, C-322/09 P, EU:C:2010:701, točka 48 in navedena sodna praksa).
- 31 Natančneje, Sodišče je že razsodilo, da čeprav ocena ECB o propadu ali verjetnem propadu subjekta iz člena 18(1), drugi in tretji pododstavek, Uredbe št. 806/2014 ni izpodbojni akt, je zoper to, da EOR sprejme shemo za reševanje v skladu s členom 18(6) te uredbe, ali sklep o nesprejetju take sheme, mogoče vložiti tožbo pri sodiščih Unije, v okviru katere je navedena ocena lahko predmet sodnega nadzora (glej v tem smislu sodbo z dne 6. maja 2021, ABLV Bank in drugi/ECB, C-551/19 P in C-552/19 P, EU:C:2021:369, točka 56).
- 32 Poleg tega člen 86(2) Uredbe št. 806/2014 določa, da lahko države članice in institucije Unije ter vsaka fizična ali pravna oseba v skladu s členom 263 PDEU pri Sodišču Evropske unije vložijo tožbo zoper tak sklep EOR (glej v tem smislu sodbo z dne 6. maja 2021, ABLV Bank in drugi/ECB, C-551/19 P in C-552/19 P, EU:C:2021:369, točka 56).
- 33 Iz tega sledi, da je sklep EOR o sprejetju ali nesprejetju sheme za reševanje v zvezi s kreditno institucijo izpodbojni akt. Ta sklep namreč dokončno določa stališče EOR ob koncu zapletenega upravnega postopka, ki je določen v členu 18 Uredbe št. 806/2014 in se začne z oceno propada ali verjetnega propada subjekta, ki jo najprej izvede ECB. S tem postopkom nastanejo zavezujoči pravni učinki za tožečo stranko, ker ne bo predmet reševanja.

- 34 Poleg tega je treba poudariti, da je sklep o nesprejetju sheme za reševanje, kakršna sta izpodbojna sklepa, ravno tako mogoče izpodbijati kot sklep o sprejetju take sheme. Sklep o sprejetju ukrepa za reševanje namreč pomeni naložitev instrumentov za reševanje iz člena 18(6), točki (b) in (c), in člena 22 Uredbe št. 806/2014, kot so instrument prodaje poslovanja, instrument premostitvene institucije, instrument izločitve sredstev in instrument za reševanje s sredstvi upnikov, ali pa tudi uporabo enotnega sklada za reševanje v podporo ukrepu reševanja. Zato ima sklep o nesprejetju takih instrumentov, od katerih bi lahko nekateri tožeči stranki omogočili, da ohrani del svojih dejavnosti, zavezujoče pravne učinke, ki lahko vplivajo na interese tožeče stranke.
- 35 Nazadnje, kot je razvidno tudi iz sklepnih predlogov generalnega pravobranilca M. Camposa Sánchez-Bordone v združenih zadevah ABLV Bank in drugi/ECB (C-551/19 P in C-552/19 P, EU:C:2021:16, točka 93), je spoštovanje pravice do učinkovitega sodnega varstva, določene v členu 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina), zagotovljeno s tem, da je sklep EOR, s katerim se konča postopek iz člena 18 Uredbe št. 806/2014, izpodbojni akt, tako da se morebitne nezakonitosti v oceni propada ali verjetnega propada tožeče stranke, ki jo ECB opravi v prvi fazi postopka, lahko navedejo v podporo tožbi zoper navedeni sklep EOR. Iz tega izhaja, da mora biti tožeči stranki omogočeno, da predlaga razglasitev ničnosti sklepa EOR o sprejetju ali nesprejetju sheme za reševanje, ki se nanaša nanjo.
- 36 Izpodbijana sklepa sta zato izpodbojna akta.

Ugovor nedopustnosti, ki se nanaša na neobstoj procesnega upravičenja tožeče stranke

- 37 EOR trdi, da se izpodbijana sklepa na tožečo stranko ne nanašata neposredno. Navedena sklepa naj ne bi imela neposrednih učinkov na njen pravni položaj in naj bi NOR, zadolženim za njuno izvajanje, puščala povsem proste roke. Likvidacija tožeče stranke in njene hčerinske družbe naj bi bila posledica odločitev, sprejetih na nacionalni ravni, in ne uporabe določb prava Unije.
- 38 Najprej je treba opozoriti, da EOR ni izpodbijal posamičnega nanašanja na tožečo stranko v smislu člena 263, četrti odstavek, PDEU. Izpodbijana sklepa se namreč nanašata na tožečo stranko oziroma njeno hčerinsko družbo, ki je v stoddstotni lasti tožeče stranke, kot kreditni instituciji, v zvezi s katerima EOR ni sprejel sheme za reševanje, in zato tožečo stranko individualizirata podobno kot naslovnika teh sklepov. Izpodbijana sklepa se torej posamično nanašata na tožečo stranko.
- 39 Glede domnevnega neobstoja neposrednega nanašanja na tožečo stranko v obravnavani zadevi je treba opozoriti, da se s pogojem, v skladu s katerim se mora sklep, ki je predmet tožbe, na fizično ali pravno osebo, ki ni njegova naslovnica, neposredno nanašati, kakor je določeno v členu 263, četrti odstavek, PDEU, zahteva izpolnjenost dveh kumulativnih meril, in sicer, da ima na eni strani izpodbijani ukrep neposredne učinke na njen pravni položaj ter da na drugi strani naslovnikom tega ukrepa, ki jim je naložena njegova izvedba, ne dopušča nobene diskrecijske pravice, saj je ta izvedba povsem samodejna in temelji izključno na ureditvi Unije brez uporabe drugih vmesnih pravil (sodbe z dne 22. marca 2007, Regione Siciliana/Komisija, C-15/06 P, EU:C:2007:183, točka 31; z dne 13. oktobra 2011, Deutsche Post in Nemčija/Komisija, C-463/10 P in C-475/10 P, EU:C:2011:656, točka 66, in z dne 6. novembra 2018, Scuola Elementare Maria Montessori/Komisija, Komisija/Scuola Elementare Maria Montessori in Komisija/Ferracci, od C-622/16 P do C-624/16 P, EU:C:2018:873, točka 42).

– *Neposredno nanašanje na tožečo stranko v delu, v katerem se tožba nanaša na Sklep SRB/EES/2018/10, ki zadeva družbo ABLV Luxembourg*

- 40 Najprej je treba ugotoviti, da je tožeča stranka tožbo zoper Sklep SRB/EES/2018/09 vložila v svojem imenu, tožbo zoper Sklep SRB/EES/2018/10 pa kot matična družba in edina delničarka družbe ABLV Luxembourg.
- 41 Spomniti je treba, da je v Sklepu SRB/EES/2018/10, kot je navedeno v točki 12 zgoraj, določeno, da v zvezi z družbo ABLV Luxembourg ne bo sprejeta shema za reševanje. Ta sklep tako vpliva na pravni položaj te kreditne institucije (glej v tem smislu sklep z dne 14. maja 2020, Bernis in drugi/EOR, T-282/18, neobjavljen, EU:T:2020:209, točka 39).
- 42 Nasprotno pa Sklep SRB/EES/2018/10 ne vpliva neposredno na pravni položaj delničarjev, kot je tožeča stranka, saj ta sklep ne vpliva na pravico teh delničarjev do prejemanja dividend in sodelovanja pri upravljanju družbe ABLV Luxembourg (glej po analogiji sodbo z dne 5. novembra 2019, ECB in drugi/Trasta Komerčbanka in drugi, C-663/17 P, C-665/17 P in C-669/17 P, EU:C:2019:923, točka 110).
- 43 Kot namreč izhaja iz sodbe z dne 5. novembra 2019, ECB in drugi/Trasta Komerčbanka in drugi (C-663/17 P, C-665/17 P in C-669/17 P, EU:C:2019:923), je negativni učinek odvzema dovoljenja kreditni instituciji za delničarje ekonomske in ne pravne narave, saj čeprav ta kreditna institucija po tem odvzemu ne more več opravljati svoje dejavnosti in dejansko razdeljevati dividend, ostane pravica delničarjev, da prejmejo dividende in da sodelujejo pri upravljanju, nespremenjena (glej v tem smislu sodbo z dne 5. novembra 2019, ECB in drugi/Trasta Komerčbanka in drugi, C-663/17 P, C-665/17 P in C-669/17 P, EU:C:2019:923, točka 111, in sklep z dne 14. maja 2020, Bernis in drugi/EOR, T-282/18, neobjavljen, EU:T:2020:209, točka 41).
- 44 V obravnavani zadevi to velja še toliko bolj, saj Sklep SRB/EES/2018/10 določa samo, da družba ABLV Luxembourg ne bo vključena v postopek reševanja. Tako v nasprotju s položajem v zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 5. novembra 2019, ECB in drugi/Trasta Komerčbanka in drugi (C-663/17 P, C-665/17 P in C-669/17 P, EU:C:2019:923), ni niti namen niti posledica navedenega sklepa odvzem dovoljenja navedeni banki, na podlagi katerega ji je dovoljeno opravljanje dejavnosti kreditne institucije (glej v tem smislu sklep z dne 14. maja 2020, Bernis in drugi/Komisija, T-282/18, neobjavljen, EU:T:2020:209, točka 42).
- 45 Glede na navedeno je treba ugotoviti, da se Sklep SRB/EES/2018/10 na tožečo stranko ne nanaša neposredno v smislu člena 263, četrti odstavek, PDEU.

– *Neposredno nanašanje na tožečo stranko v delu, v katerem se tožba nanaša na Sklep SRB/EES/2018/09, ki se nanaša na tožečo stranko*

- 46 Tožeča stranka je to tožbo vložila v svojem imenu v delu, v katerem se z njo predlaga razglasitev ničnosti Sklepa SRB/EES/2018/09.
- 47 Na prvem mestu je treba v zvezi z vprašanjem, ali ima ta sklep neposredne učinke na pravni položaj tožeče stranke, opozoriti, da v skladu s členom 18 Uredbe št. 806/2014, če ECB v svoji oceni meni, da je zadevni subjekt v položaju propada ali verjetnega propada v smislu člena 18(1), točka (a), navedene uredbe, to povzroči začetek postopka iz člena 18 te uredbe. Če pa ECB pride do nasprotne ugotovitve, se postopek reševanja ne začne, saj člen 18(1), tretji pododstavek, Uredbe

št. 806/2014 določa, da mora ECB svojo oceno sporočiti Komisiji in EOR samo takrat, kadar meni, da je subjekt v položaju propada ali verjetnega propada (glej v tem smislu sodbo z dne 6. maja 2021, ABLV Bank in drugi/ECB, C-551/19 P in C-552/19 P, EU:C:2021:369, točki 67 in 70).

- 48 Tako je po eni strani ugotovitev EOR, ki temelji na oceni ECB, v skladu s katero je tožeča stranka v položaju propada ali verjetnega propada, torej nujen pogoj izreka Sklepa SRB/EES/2018/09, v katerem je določeno, da se v zvezi s tožečo stranko shema za reševanje ne sprejme. Ugotovitev, da je tožeča stranka v položaju propada ali verjetnega propada, je zato nujna podlaga za člen 1 izreka navedenega sklepa. Sklep SRB/EES/2018/09 v delu, v katerem je ugotovljen propad ali verjeten propad tožeče stranke, ima zato neposredne učinke na njen pravni položaj v smislu sodne prakse, navedene v točki 39 zgoraj.
- 49 Po drugi strani, kot je navedeno v točki 34 zgoraj, ima sklep, da se shema za reševanje ne sprejme in da se torej ne naložijo instrumenti za reševanje v smislu Uredbe št. 806/2014, od katerih bi nekateri tožeči stranki lahko omogočili, da ohrani del svojih dejavnosti, neposredne učinke na pravni položaj tožeče stranke.
- 50 Na drugem mestu, glede vprašanja, ali ta sklep dopušča diskrecijsko pravico naslovnikom, ki so zadolženi za njegovo izvajanje, v smislu sodne prakse iz točke 39 zgoraj, je treba ugotoviti, da v obravnavani zadevi ni tako. Sklep, da se v zvezi s tožečo stranko ne sprejme shema za reševanje, namreč naslovnikom, ki jim je naložena njegova izvedba, ne dopušča nobene diskrecijske pravice, saj je ta izvedba povsem samodejna in temelji izključno na ureditvi Unije brez uporabe drugih vmesnih pravil. Zadevni NOR namreč nima nobene možnosti proste presoje v zvezi s sklepom EOR, v skladu s katerim v zvezi s tožečo stranko ne bo sprejet noben instrument za reševanje, saj za to, da bi ta sklep imel zavezujoče pravne učinke, ni treba uporabiti nobenega vmesnega pravila ali ukrepa. Te ugotovitve ne omajajo dejstvo, da bi bil navedeni NOR lahko dolžan sprejeti ukrepe za izvajanje Sklepa SRB/EES/2018/09, v skladu s členom 29(1) Uredbe št. 806/2014, katerega vsebina je povzeta v členu 2(2) izreka navedenega sklepa, saj ti ukrepi ne spadajo v okvir mehanizma za reševanje (glej v tem smislu sklep z dne 14. maja 2020, Bernis in drugi/EOR, T-282/18, neobjavljen, EU:T:2020:209, točka 43).
- 51 Natančneje, likvidacija tožeče stranke v skladu z latvijskim pravom ni zajeta v nobeno shemo za reševanje in ne izhaja iz Sklepa SRB/EES/2018/09. Odločitev o navedeni likvidaciji so namreč sprejeli delničarji te družbe na podlagi tega sklepa EOR, v skladu s katerim pri tožeči stranki glede na Uredbo št. 806/2014 sheme za reševanje ni bilo treba uporabiti zaradi javnega interesa (glej v tem smislu sodbo z dne 6. maja 2021, ABLV Bank in drugi/ECB, C-551/19 P in C-552/19 P, EU:C:2021:369, točka 49). Zato s tem sklepom likvidacija ni bila odrejena (glej v tem smislu sklep z dne 14. maja 2020, Bernis in drugi/Komisija, T-282/18, neobjavljen, EU:T:2020:209, točke od 39 do 45).
- 52 Iz navedenega izhaja, da tožeča stranka nima procesnega upravičenja za izpodbijanje Sklepa SRB/EES/2018/10 in da tožba ni dopustna v delu, v katerem se izpodbija ta sklep. Nasprotno pa ima tako procesno upravičenje za izpodbijanje Sklepa SRB/EES/2018/09.

Ugovor nedopustnosti, ki se nanaša na neobstoj pravnega interesa tožeče stranke

- 53 Po mnenju EOR tožeča stranka ni dokazala, da ima obstoječ in dejanski pravni interes. Tožeča stranka naj ne bi dokazala, kakšne koristi bi imela od razglasitve ničnosti izpodbijanih sklepov. Kar se tiče interesov, na katere se sklicuje tožeča stranka, ker naj bi izpodbijana sklepa škodila ugledu kreditnih institucij, EOR trdi, da njihovem ugledu nista škodila izpodbijana sklepa,

temveč osnutek ukrepa FinCEN ali ocena propada ali verjetnega propada obeh kreditnih institucij, ki jo je izvedla ECB. Interes, da se omogoči vložitev odškodninske tožbe, naj ne bi bil obstoječ in dejanski interes v okviru te ničnostne tožbe. Nazadnje, če je tožeča stranka utrpela škodo, naj bi bila ta posledica odločitve delničarjev, da sami izvedejo likvidacijo družbe.

- 54 Opozoriti je treba, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča ničnostna tožba fizične ali pravne osebe dopustna le takrat, kadar ima ta oseba interes za razglasitev ničnosti izpodbijanega akta. Pogoj za tak interes je, da ima lahko razglasitev ničnosti tega akta pravne posledice in da lahko rezultat pravnega sredstva stranki, ki ga je vložila, prinese korist (glej sodbo z dne 17. septembra 2015, Mory in drugi/Komisija, C-33/14 P, EU:C:2015:609, točka 55 in navedena sodna praksa).
- 55 Ni sporno, da se tožeča stranka, čeprav predlaga razglasitev ničnosti Sklepa SRB/EES/2018/09 v celoti, ne pritožuje nad zavrnitvijo uvedbe sheme za reševanje, temveč v bistvu nasprotuje ugotovitvam EOR, da propada ali bo verjetno propadla in da ne obstaja razumna verjetnost, da bi lahko kakršni koli alternativni ukrepi preprečili ta propad.
- 56 Vendar ima obravnavana zadeva posebnosti, zaradi katerih pravnega interesa tožeče stranke ni mogoče zanikati.
- 57 Po eni strani, kot izhaja tudi iz točk 47 in 48 zgoraj, se, če ECB ugotovi, da zadevni subjekt ni v položaju propada ali verjetnega propada, EOR ne posreduje nobena ocena in postopek reševanja se torej ne začne. Ocena propada ali verjetnega propada je, če jo sprejme EOR, torej nujni pogoj za sprožitev postopka reševanja iz člena 18 Uredbe št. 806/2014 in s tem za sprejetje uradnega sklepa o sprejetju oziroma nesprejetju sheme za reševanje.
- 58 Tako je obrazložitev Sklepa SRB/EES/2018/09, zlasti ocena propada ali verjetnega propada tožeče stranke, ki jo izvede ECB in sprejme EOR, nujna podlaga izreka tega sklepa. Če namreč Splošno sodišče ugotovi, da je ta ocena napačna, postopek, v katerem je bil sprejet ta sklep, ne bi smel biti sprožen zoper tožečo stranko.
- 59 Po drugi strani ima zadevni subjekt zaradi opravljanja bančnih dejavnosti legitimni interes, da se v zvezi z njim ne opravi ocena, s katero bi bilo ugotovljeno, da propada ali bo verjetno propadel.
- 60 Glede na navedeno je treba ugotoviti, da je tožeča stranka dokazala pravni interes za razglasitev ničnosti Sklepa SRB/EES/2018/09.
- 61 Tožba torej ni dopustna v delu, v katerem se nanaša na Sklep SRB/EES/2018/10, in je dopustna v delu, v katerem se predlaga razglasitev ničnosti Sklepa SRB/EES/2018/09.

Vsebinska presoja

[...]

Tretji in četrti tožbeni razlog: kršitev člena 18(1)(a) in (b) Uredbe št. 806/2014

- 87 Tretji in četrti tožbeni razlog, ki ju je treba obravnavati skupaj, sta sestavljena iz enega oziroma štirih delov. V okviru četrtega tožbenega razloga, ki ga je treba obravnavati najprej, tožeča stranka trdi, prvič, da EOR ni ravnal pravilno, ker ni sam preučil pogoja iz člena 18(1)(a) Uredbe

št. 806/2014. EOR naj bi se popolnoma oprl na oceno propada ali verjetnega propada tožeče stranke, ki jo je opravila ECB. Drugič, glede te ocene tožeča stranka trdi, da začasne težave z likvidnostjo, s katerimi se je spopadala po osnutku ukrepa FinCEN, same po sebi niso zadosten razlog za to, da bi se štel, da propada ali bo verjetno propadla. V skladu s smernicami ABE/GL/2015/07 Evropskega bančnega organa (EBA) z dne 6. avgusta 2015 o razlagi različnih okoliščin, v katerih se v skladu s členom 32(6) Direktive 2014/59 za institucijo šteje, da propada ali bo verjetno propadla (v nadaljevanju: smernice EBA), naj bi se priporočalo, da se upoštevajo vsi objektivni elementi, in odsvetovalo, da se ocena propada ali verjetnega propada subjekta utemelji s samo enim elementom, kakršen je takojšnja razpoložljivost likvidnih sredstev. Tretjič, tožeča stranka trdi, da znesek v višini milijarde EUR, ki bi moral biti v skladu z zahtevo ECB na voljo na računu tožeče stranke pri Banki Latvije pred morebitno odpravo moratorija dne 23. februarja 2018, ni sorazmeren. ECB naj bi namreč precenila predvideno dvigovanje vlog v primeru ponovnega odprtja tožeče stranke s tem, da se je oprla na povprečje dvigov v višini 200 milijonov EUR dnevno v obdobju petih zaporednih dni. Četrto, tožeča stranka navaja vrsto trditev, s katerimi utemeljuje svojo tezo, da ECB ni upoštevala vseh njenih likvidnih sredstev, zlasti ne tistih, do katerih ni imela takojšnjega dostopa. V okviru tretjega tožbenega razloga tožeča stranka trdi, da EOR ni zadostno preučil, ali obstaja razumna verjetnost, da bi lahko kakršni koli alternativni ukrepi preprečili njen propad.

[...]

– *Vprašanje, ali se je EOR upravičeno oprl na oceno ECB glede propada ali verjetnega propada tožeče stranke*

- 103 Tožeča stranka v repliki trdi, da se EOR ne bi smel opreti izključno na oceno propada ali verjetnega propada tožeče stranke, ki jo je izvedla ECB, ne da bi izvedel lastno preučitev. Ta očitek, ki ga je treba obravnavati najprej, je treba zavrnilo neodvisno od tega, ali gre za nov očitek v smislu člena 84(1) Poslovnika.
- 104 S tem očitkom se namreč ne upošteva vloga ECB v sistemu, uvedenem s členom 18 Uredbe št. 806/2014, kot jo je ugotovilo Sodišče v sodbi z dne 6. maja 2021, ABLV Bank in drugi/ECB (C-551/19 P in C-552/19 P, EU:C:2021:369).
- 105 Drži sicer, da ocena propada ali verjetnega propada subjekta, ki jo pripravi ECB, za EOR ni zavezujoča. Ta ocena namreč ni zavezujoči akt in zlasti ne postavlja EOR v položaj, v katerem izvršuje vezano pristojnost glede te ocene. Nič v besedilu te določbe ne kaže na to, da EOR ne bi imel diskrecijske pravice v zvezi s položajem propada ali verjetnega propada zadevnega subjekta (glej v tem smislu sodbo z dne 6. maja 2021, ABLV Bank in drugi/ECB, C-551/19 P in C-552/19 P, EU:C:2021:369, točka 67).
- 106 Vendar ima ECB na podlagi člena 18(1), drugi pododstavek, te uredbe prednostno vlogo, čeprav ta vloga ni izključna, saj je na splošno ECB tista, ki mora najprej oceniti propad ali verjeten propad subjekta. Tako oceno lahko sicer opravi tudi EOR, vendar lahko to stori šele po tem, ko je ECB obvestil o svoji nameri, da bo opravil oceno, in le če zadnjenavedena v treh dneh po prejemu te informacije ocene ne opravi. ECB je torej priznana prednostna pristojnost za izdelavo take ocene, ki temelji na strokovnem mnenju, ki ga ima kot nadzorni organ, ker ima kot taka dostop do vseh bonitetnih informacij v zvezi z zadevnim subjektom, zato je v najboljšem položaju, da ob upoštevanju opredelitve propada ali verjetnega propada iz člena 18(4) te uredbe, ki se med drugim nanaša na elemente, povezane z bonitetnim položajem, kot so pogoji za dovoljenje,

znesek sredstev v primerjavi z zneskom obveznosti ali trenutna ali prihodnja zadolženost, ugotovi, ali je ta pogoj izpolnjen (glej v tem smislu sodbo z dne 6. maja 2021, ABLV Bank in drugi/ECB, C-551/19 P in C-552/19 P, EU:C:2021:369, točka 62).

- 107 V obravnavani zadevi je EOR v točki 3.2.1 izpodbijanega sklepa SRB/EES/2018/09 navedel, pri čemer se je oprl na oceno ECB, da tožeča stranka propada ali bo verjetno propadla v smislu člena 18(1)(a) Uredbe št. 806/2014 v povezavi s členom 18(4)(c) te uredbe, z obrazložitvijo, da se bodo likvidnostni odlivi institucije, če se moratorij po 23. februarju 2018 odpravi, zelo verjetno nadaljevali z enakim tempom kot pred uvedbo moratorija glede na škodo, ki je bila storjena njenemu ugledu z osnutkom ukrepa FinCEN. EOR je zato prevzel oceno ECB, v skladu s katero bi morala tožeča stranka na svojem računu pri Banki Latvije razpolagati s sekundarno likvidnostjo v višini milijarde EUR, to je zneskom, s katerim bi se bilo mogoče odzvati na obseg pričakovanih dvigov v petih dneh neposredno po odpravi moratorija. Glede na to, da ta obseg sekundarne likvidnosti ni bil dosežen, je EOR prevzel tudi oceno ECB, da tožeča stranka v bližnji prihodnosti verjetno ne bo mogla odplačati svojih dolgov, ko zapadejo v plačilo, in da propada ali bo verjetno propadla.
- 108 EOR v teh okoliščinah in ob upoštevanju široke diskrecijske pravice, ki jo ima v skladu s sodno prakso, navedeno v točkah od 91 do 94 zgoraj, v okviru zapletene gospodarske presoje, kakršna je ocena propada ali verjetnega propada tožeče stranke, ni napačno uporabil prava, ker se je oprl na preučitev in oceno ECB, čeprav ni vezan nanju, saj je ECB institucija, ki lahko najbolje opravi oceno propada ali verjetnega propada tožeče stranke.
- 109 Trditev tožeče stranke torej ni mogoče sprejeti.
- *Ocena propada ali verjetnega propada tožeče stranke, ki v bistvu temelji na njeni likvidnostni krizi*
- 110 Po navedbah tožeče stranke je ECB napačno menila, da začasna težava z dostopom do nekaterih likvidnih sredstev upravičuje ugotovitev, da propada ali bo verjetno propadla. ECB naj bi se oprla na eno samo okoliščino, in sicer na začasni likvidnostni primanjkljaj po množičnih dvigih v obdobju med 14. in 16. februarjem 2018, in naj ne bi dovolj upoštevala celotnega položaja tožeče stranke. Zadnjenavedena trdi, da nista bila dovolj upoštevana ne njen količnik kritja ne visoka kapitalizacija. Zlasti iz smernic EBA naj bi izhajalo, da je treba pri ugotavljanju, ali kreditna institucija propada ali bo verjetno propadla, pretehtati vse objektivne elemente, ki so povezani z njenimi težavami.
- 111 Uvodoma je treba opozoriti, da se v skladu s členom 18(4) Uredbe št. 806/2014 šteje, da subjekt propada ali bo verjetno propadel, če je v enem ali več položajih, naštetih v točkah od (a) do (d) navedene določbe. ECB je v obravnavani zadevi ugotovila, da tožeča stranka ni zmožna plačevati svojih dolgov ali drugih obveznosti, ko zapadejo v plačilo, ali da obstajajo objektivni elementi, ki potrjujejo ugotovitev, da bo v bližnji prihodnosti do tega prišlo, v smislu člena 18(4)(c) iste uredbe. Kot pravilno trdi ECB, iz člena 18 Uredbe št. 806/2014 ni razvidno, da morata ECB in EOR upoštevati elemente, kot je količnik kritja ali kapitalizacija kreditne institucije, preden lahko skleneta, da ta propada ali bo verjetno propadla.
- 112 Te ugotovitve ni mogoče omajati s smernicami EBA. Glede na točko 5 teh smernic v angleški jezikovni različici je namreč v skladu s členom 32(6) Direktive 2014/59 njihov namen spodbujati usklajevanje nadzornih praks in praks reševanja glede razlage različnih okoliščin, v katerih se za

institucijo šteje, da propada ali bo verjetno propadla. ECB upravičeno trdi, da smernic ni mogoče razlagati v nasprotju z Uredbo št. 806/2014 in da zato ne nalagajo dodatnih zahtev, ki ne izhajajo iz člena 18 te uredbe.

- 113 Vsekakor naj bi moral organ za reševanje v skladu s točko 14 smernic EBA v angleški jezikovni različici oceniti objektivne elemente, ki se med drugim nanašajo na kapitalski in likvidnostni položaj kreditne institucije. Vendar, v skladu s točko 16 angleške jezikovne različice teh smernic, čeprav se v večini primerov pričakuje, da ugotovitev, da kreditna institucija propada ali bo verjetno propadla, ne temelji na enem samem, temveč na več dejavnikih, ki so določeni v navedenih smernicah, pa je v nekaterih okoliščinah vendarle mogoče, da izpolnitev le enega od pogojev zadošča za sprožitev reševanja, odvisno od njegove resnosti in bonitetnega vpliva. V nasprotju s tem, kar trdi tožeča stranka, iz smernic EBA torej ni razvidno, da je treba nujno upoštevati več pogojev ali dejavnikov, preden je mogoče zaključiti, da kreditna institucija ni zmožna ali v bližnji prihodnosti ne bo zmožna plačevati svojih dolgov ali drugih obveznosti, ko zapadejo v plačilo.
- 114 Dalje, kot je trdila ECB, je obstoj likvidnih sredstev za kreditno institucijo ključnega pomena glede na to, da je njena glavna funkcija, da sprejema vloge javnosti in jih z odobritvijo posojil vnovič vlaga v realno gospodarstvo. Ta funkcija posrednika temelji na predpostavki, da mora imeti vlagatelj možnost, da se mu vloge, ki morajo biti načeloma dostopne takoj, na zahtevo vrnejo. Če banka ne more vrniti sredstev vlagateljev, to ne vpliva le na zaupanje v to kreditno institucijo, temveč potencialno, če se to nezaupanje razširi, tudi na zaupanje v celoten bančni sistem. Poleg tega ni sporno, da množično dvigovanje bančnih vlog zaradi izgube zaupanja javnosti v stabilnost tega sistema ne vpliva samo na kreditne institucije v težavah, ampak tudi na zdrave institucije (glej v tem smislu sodbo z dne 4. oktobra 2018, Kantarev, C-571/16, EU:C:2018:807, točka 56 in navedena sodna praksa).
- 115 Zato sta v okoliščinah, kot so tiste v obravnavani zadevi, za katere so značilni množični dvigi vlog zaradi porušanja zaupanja med kreditno institucijo in njenimi strankami, količnik kritja te institucije in njena kapitalizacija manj pomembna v primerjavi s takojšnjo razpoložljivostjo likvidnih sredstev znotraj te institucije. Trditve tožeče stranke je torej treba zavrniti.
- *Ugotovitev ECB, da bi morala tožeča stranka, da bi preprečila svoj propad, 23. februarja 2018 ob 18.00 pri Banki Latvije razpolagati z milijardo EUR likvidnih sredstev*
- 116 Tožeča stranka v bistvu trdi, da sekundarna likvidnost v višini milijarde EUR na njenem računu pri Banki Latvije, za katero ECB meni, da je nujna za izplačilo vlog, ki bi lahko bile dvignjene v kratkem obdobju ob morebitnem ponovnem odprtju tožeče stranke po odpravi moratorija, ni sorazmerna.
- 117 Prvič, tožeča stranka trdi, da ECB v oceni njenega propada ali verjetnega propada, ki jo je prevzel EOR, ni upoštevala dejstva, da so bile vloge na vpogled, ki so bile brez zapadlosti in jih je bilo zato možno izplačati takoj, 22. februarja 2018 pretvorjene v vezane vloge v znesku 449 milijonov EUR. Po navedbah tožeče stranke teh vlog v obdobju šestih mesecev po pretvorbi ni bilo mogoče izplačati brez njenega soglasja, zaradi česar jih kratkoročno ni bilo mogoče dvigniti. Znesek vlog, ki bi jih bilo mogoče izplačati takoj, naj bi torej znašal 1,596 milijarde EUR in ne 2,043 milijarde EUR, kot je ocenila ECB.
- 118 Drugič, po mnenju tožeče stranke trditev ECB, da bi se dvigovanje vlog nadaljevalo v enakem tempu kot v treh dneh pred ustavitvijo izplačil, to je od 14. do 16. februarja 2018, in sicer s povprečnim dnevnim dvigom v višini 200 milijonov EUR, ni utemeljena. Z ničemer naj ne bi bilo

dokazano, da bi se dvigovanje vlog po morebitni odpravi moratorija linearno nadaljevalo. Trdi, da bi po začetnem dvigovanju najbolj nestabilnih vlog ostalo jedro stabilnejših vlog. V zvezi s tem se tožeča stranka sklicuje na notranji proces ocenjevanja ustrezne notranje likvidnosti (*internal liquidity adequacy assessment process* (ILAAP)), ki ga je ECB odobrila v okviru svojega zadnjega sklepa o procesu nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja (*Supervisory Review and Evaluation Process* (SREP)) iz leta 2017, iz katerega naj bi bilo razvidno, da je velik del vlog na vpogled stabilen in uživa zaupanje vlagateljev.

- 119 Poleg tega naj bi bil obseg odlivov 16. februarja 2018 že manjši kot dan prej. Med moratorijem naj bi se prek spleta poskušalo dvigniti zgolj 28 milijonov EUR na delovni dan. Tožeča stranka naj bi precejšnje število svojih plačilnih obveznosti v ameriških dolarjih tudi že poravnala s prenosi vrednostnih papirjev v evrih, čeprav je 15. februarja 2018 sprejela odločitev, da bo plačila v ameriških dolarjih nadomestila s plačili v evrih ali plačilom v naravi, od 16. februarja dalje pa povsem prenehala s plačili dolgov, izraženih v ameriških dolarjih, pri čemer se je sklicevala na višjo silo. Med navedenim obdobjem višje sile naj bi bilo izplačanih še 167 milijonov EUR v naravi iz naslova plačilnih obveznosti tožeče stranke v ameriških dolarjih. Verjetnost, da bi zahtevki za dvig vlog takoj po odpravi moratorija znašali 200 milijonov EUR dnevno, naj bi bila zelo majhna.
- 120 V odgovor na te trditve je treba navesti, prvič, da, kot je ugotovila ECB, ni zagotovila, da vloge, ki so bile pretvorjene v vezane vloge, ne bodo v kratkem času dvignjene, po potrebi proti plačilu kazni. ECB je na obravnavi poudarila tudi, da velika večina vlagateljev ni privolila v pretvorbo v vezane vloge. Na podlagi tega je sklepala, da bodo ti vlagatelji, ki so zavrnil pretvorbo, lahko v kratkem času zahtevali vračilo svojih vlog. Šlo naj bi za vloge v vrednosti 1,596 milijarde EUR. Poleg tega je navedla, da se zaradi pretvorbe določenega števila vlog ni spremenila ocena, v skladu s katero se bo dvigovanje nadaljevalo v tempu povprečnih 200 milijonov EUR dnevno, in da mora tožeča stranka zato pred morebitnim ponovnim odprtjem te kreditne institucije razpolagati s sekundarno likvidnostjo v višini milijarde EUR.
- 121 S trditvami tožeče stranke ni mogoče izpodbiti presoje dejstev, ki jo je opravila ECB. Tožeča stranka namreč samo trdi, pri čemer tega ne podpre z dokazi, da je bilo v zvezi z vezanimi vlogami dogovorjeno, da ne bodo dvignjene v obdobju šestih mesecev. Tudi če bi bila ta trditev dokazana in utemeljena, nikakor ne bi omajala ocene ECB, da se bo dvigovanje po morebitnem ponovnem odprtju zadevnega subjekta verjetno nadaljevalo z enako hitrostjo in v enakem obsegu ter da je zato treba razpolagati z visokim zneskom likvidnih sredstev, da bi se lahko izpolnile zahteve v prvih petih dneh po tem ponovnem odprtju. Znesek nepretvorjenih vlog naj bi namreč še vedno znašal 1,596 milijarde EUR, kar močno presega sekundarno likvidnost v višini milijarde EUR, ki jo zahteva ECB.
- 122 Drugič, na podlagi ničesar v spisu, s katerim razpolaga Splošno sodišče, ni mogoče omajati ocene ECB, v skladu s katero so imele pretekle notranje ocene likvidnostne ustreznosti tožeče stranke, na katere se ta sklicuje, omejeno vrednost v času izrednih okoliščin, ki so privedle do Sklepa SRB/EES/2018/09. Drži, da je ECB leta 2017 odobrila ILAAP tožeče stranke, vendar ni sporno, da se je tožeča stranka februarja leta 2018 znašla v nepredvideni situaciji množičnega dvigovanja vlog zaradi izgube zaupanja javnosti v stabilnost te kreditne institucije, kar ni bilo odvisno od tega, ali je bila ta institucija zdrava ali v težavah.
- 123 ECB v teh izrednih okoliščinah ni storila očitne napake pri presoji, ker se je oprla na znesek vlog, dvignjenih od 14. do 16. februarja 2018, ki je ustrezno odražal položaj te kreditne institucije v času ocenjevanja propada ali verjetnega propada in sprejetja izpodbijanega sklepa. Kot je pravilno trdila ECB, je namreč uporabo povprečja likvidnostnih odlivov v višini 200 milijonov EUR na dan

v obdobju od 14. do 16. februarja 2018 za izračun likvidnostne rezerve na dan roka mogoče pojasniti s tem, da so med likvidnostno krizo dvigi likvidnih sredstev lahko nepredvidljivi in da upoštevanje povprečja zmanjšuje tveganje napačnega izračuna. Poleg tega se je ECB oprla na neizpodbijane in objektivne podatke, ki so bili veljavni v času sprejetja Sklepa SRB/EES/2018/09. Ob upoštevanju škode, povzročene ugledu tožeče stranke, in posledične izgube zaupanja ECB ni storila očitne napake pri presoji, ker je menila, da se bo po odpravi moratorija dvigovanje nadaljevalo v enakem tempu, saj se medtem ni zgodil noben dogodek, ki bi lahko povrnil zaupanje na trgih.

- 124 Poleg tega prav tako ni mogoče sprejeti trditve tožeče stranke, da se je obseg dvigov med 14. in 16. februarjem 2018 zmanjševal. V zvezi s tem je ECB na obravnavi navedla, ne da bi ji kdo oporekal, da je bil znesek dvigov 15. februarja višji kot 14. februarja, tako da ni bilo mogoče ugotoviti ne njegovega zviševanja ne zniževanja. Trditve tožeče stranke je torej treba zavrniti.

– *Druge trditve, ki se nanašajo na oceno ECB glede propada ali verjetnega propada tožeče stranke, ki jo je sprejel EOR*

- 125 Tožeča stranka izpodbijanje rezultata ocene propada ali verjetnega propada, ki jo je izvedla ECB in sprejel EOR, utemljuje z vrsto drugih trditev. Tako v bistvu zatrjuje, da ECB ni upoštevala vseh likvidnih sredstev, s katerimi je razpolagala ali bi lahko razpolagala. ECB naj bi upoštevala znesek 694 milijonov EUR, ki so bili na dan roka, 23. februarja 2018 ob 18.00, na razpolago na računu tožeče stranke pri Banki Latvije, ni pa upoštevala sredstev, ki niso bila na tem računu. Tožeča stranka v bistvu trdi, da je ECB storila napako, ker je izključila vrsto sredstev v vrednosti 690 milijonov EUR, ki bi jih bilo mogoče pretvoriti v gotovino, če bi ECB to zahtevala. Ta sredstva naj bi bila v času dvigovanja vlog na voljo v razumnem času.
- 126 Najprej, glede dejstva, da je ECB upoštevala samo likvidna sredstva na računu tožeče stranke pri Banki Latvije, je treba ugotoviti, da je ECB na obravnavi potrdila, da je lahko preverila samo likvidna sredstva, ki so bila na voljo na tem računu, medtem ko takojšnje razpoložljivosti drugih sredstev ni mogla preveriti. Poleg tega je treba zavrniti trditev tožeče stranke, da ni bila seznanjena z dejstvom, da je mogoče za izračun sekundarne likvidnosti na dan roka upoštevati samo likvidna sredstva, ki so na voljo na tem računu. Kot ECB trdi v točki 93 intervencijske vloge, čemur ni nihče oporekal, je bila ta zahteva jasno sporočena zastopnikom tožeče stranke, med drugim na sestanku 20. februarja 2018, katerega zapisnik je mogoče najti v prilogi F.4.1 k intervencijski vlogi ECB.
- 127 Tožeča stranka ECB ne more utemeljeno očitati, da ni razlikovala med likvidnimi sredstvi, ki so bila v njeni lasti, in dostopom do njih glede na to, da so bila nekatera sredstva začasno nedostopna. Tožeča stranka namreč ni dokazala, da bi bil dostop do teh likvidnih sredstev pravočasno znova vzpostavljen, da bi se lahko izpolnile zahteve za dvig vlog.
- 128 Iz tega izhaja, da je ECB upoštevala in ocenila sredstva, ki jih omenja tožeča stranka, vendar je svoj zaključek zaradi negotovosti, povezane s takojšnjo razpoložljivostjo teh sredstev, oprla samo na sredstva, ki so bila na dan roka dejansko razpoložljiva na računu tožeče stranke pri Banki Latvije.
- 129 ECB je v zvezi s tem v točkah od 15 do 19 intervencijske vloge pojasnila, da likvidna sredstva, s katerimi se kreditna institucija odziva na odlive likvidnih sredstev, pretežno izhajajo iz dveh virov. Prvi vir naj bi bila gotovina, načeloma v obliki gotovinskih računov pri centralni banki ali drugih deležnikih, do katerih lahko zadevna institucija dostopa na zahtevo. Drugi vir likvidnih sredstev naj bi bili nekateri tržni vrednostni papirji visoke kakovosti, ki jih je mogoče zastaviti kot zavarovanje, običajno po izvedbi odbitka od nominalne vrednosti, za pridobitev gotovinskega

posojila pri centralni banki ali partnerju oziroma jih je mogoče promptno prodati tretji osebi za pridobitev gotovine. Za pridobitev posojila naj bi moral skrbnik, ki hrani vrednostne papirje, te zastaviti kot zavarovanje, medtem ko naj bi lahko prodaja vrednostnih papirjev trajala dlje časa glede na to, da je potrebna pomoč dodatnih deležnikov, poleg skrbnika, ki hrani vrednostni papir, kot sta centralna depotna družba in poslovna ali centralna banka.

- 130 Nato je trdila, da so sredstva na gotovinskih računih, zlasti tistih pri centralni banki, takoj na razpolago banki, ki potrebuje likvidna sredstva za izplačilo vlagateljev ali drugih upnikov. Vendar naj bi bilo izposojanje na denarnih trgih ali pridobivanje gotovine pri virih, ki niso centralna banka, odvisno od volje poslovnih partnerjev. Tržnega financiranja naj torej ne bi bilo mogoče imeti za samoumevno in naj bi bilo lahko omejeno ali pa podvrženo zelo velikemu zmanjšanju vrednosti zavarovanja, včasih pa tudi povsem nedostopno. Ob upoštevanju teh omejitev tržnega financiranja naj bi številne centralne banke ohranjale funkcijo posojilodajalca v skrajni sili, v okviru katere na splošno odobravajo izredna gotovinska posojila poslovnim bankam v zameno za zavarovanje, v okoliščinah, ko drugi deležniki na trgu tega ne želijo storiti.
- 131 V tem okviru, še vedno po navedbah ECB, je bila rešitev likvidnostne krize tožeče stranke, ki sta jo sprejeli ECB in tožeča stranka, prizadevati si za pretvorbo domnevno likvidnih sredstev te kreditne institucije v zadosten gotovinski znesek, to je sekundarno likvidnost, ki bi bil banki takoj dostopen brez kakršne koli omejitve, da bi se lahko odzvala na zahteve za dvig.
- 132 Vendar glede na to, da več partnerjev, ki hranijo vrednostne papirje tožeče stranke, ni želelo sprostiti njenih sredstev zaradi osnutka ukrepa FinCEN in da je večina korespondenčnih bank tožeče stranke prekinila njihove poslovne odnose ali močno omejila zneske transakcij, je bilo po mnenju ECB samo za stanje denarnih sredstev ali vrednostne papirje, ki se hranijo pri Banki Latvije, mogoče šteti, da so takoj dostopni za izpolnjevanje prihodnjih zahtev za dvig vlog.
- 133 Glede na navedeno je ECB prepričljivo pojasnila razloge, iz katerih sredstev, katerih dejanska razpoložljivost na računu tožeče stranke pri Banki Latvije ob izteku roka ni bila dokazana, ni bilo mogoče upoštevati za izračun sekundarne likvidnosti.
- 134 Poleg tega se tožeča stranka sklicuje na določeno število posebnih kategorij sredstev, ki naj bi jih ECB morala upoštevati pri pripravi ocene njenega propada ali verjetnega propada.
- 135 Glede, prvič, prihodkov od prodaje vrednostnih papirjev v višini 407 milijonov EUR je treba ugotoviti, da tožeča stranka ni pravno zadostno dokazala, da so ti vrednostni papirji zlahka in takoj razpoložljiva sredstva, ki jih je mogoče uporabiti za izplačilo vlagateljev, ki bodo želeli dvigniti svoje vloge takoj po morebitni odpravi moratorija. Ni sporno, da prihodki od te prodaje, ob predpostavki, da je bila izvršena, niso bili nakazani na račun tožeče stranke pri Banki Latvije pred 23. februarjem 2018 ob 18.00, kot je pravilno navedla ECB. Zato ECB ni mogoče očitati, da vrednostnih papirjev ali prihodkov od njihove domnevne prodaje ni štela med likvidna sredstva, ki so bila dan po 23. februarju 2018 neposredno na voljo za vračilo vlog v primeru zahteve.
- 136 Glede, drugič, likvidnih sredstev v višini 29 milijonov EUR, ki jih je tožeča stranka imela na nostro računih (bančnih računih, ki jih je odprla pri drugih bankah), in sredstev v vrednosti 13 milijonov EUR v njeni lasti, ki jih je imela na računu, odprtem pri Euroclearu, je treba ugotoviti, da jih je ECB upoštevala v točkah 30 in 31 ocene propada ali verjetnega propada tožeče stranke. Vrednostni papirji, ki so se hranili pri Euroclearu za račun tožeče stranke, so bili po njenih navedbah visoke kakovosti, kot so državne obveznice, in jih je bilo mogoče zlahka pretvoriti v razumnem času. Vendar je treba ugotoviti, da tudi prihodki od teh pretvorb niso bili pravočasno sproščeni, tako

da ustrezni zneski 23. februarja 2018 ob 18.00 niso bili na voljo na računu tožeče stranke pri Banki Latvije. Iz tabel iz prilog G.4 in G.5 k stališču tožeče stranke v zvezi z intervencijsko vlogo ECB je namreč razvidno, da je Euroclear precejšen del prihodkov od prodaje tožeči stranki izplačal veliko po tem datumu.

- 137 Trditev tožeče stranke, da bi bilo treba visoko likvidna sredstva pretvarjati glede na tekoča plačila in da se je po 23. februarju 2018 izkazalo, da se je rok za pretvorbo nekaterih vrednostnih papirjev skrajšal, ne more omajati presoje ECB glede na to, da je ta menila, ne da bi storila očitno napako pri presoji, kot izhaja iz točk od 126 do 133 zgoraj, da samo obstoj likvidnih sredstev na računu tožeče stranke pri Banki Latvije zagotavlja njihovo takojšnjo razpoložljivost.
- 138 Enako velja, tretjič, za druge vrednostne papirje, s katerimi naj bi razpolagala tožeča stranka in ki naj bi jih bilo mogoče prodati za 358 milijonov EUR, med katerimi naj bi bilo določeno število prvovrstnih vrednostnih papirjev v vrednosti 229 milijonov EUR, in četrtrič, za 12 milijonov EUR v gotovini, za katere je tožeča stranka trdila, da jih ima na razpolago. Ugotoviti je treba, da takojšnja razpoložljivost navedenih sredstev po morebitni odpravi moratorija ni bila dokazana, niti ta sredstva do konca dne 23. februarja 2018 niso bila pretvorjena v likvidna sredstva na računu tožeče stranke pri Banki Latvije.
- 139 Petič, tožeča stranka trdi, da se je ECB 21. februarja 2018 napačno odločila, da omeji dostop tožeče stranke do operacij denarne politike (*monetary policy operations* (MPO)). Tako naj ne bi imela dostopa do kreditne linije v višini 40 milijonov EUR, ki bi jo bilo mogoče uporabiti za zagotovitev dodatnih likvidnih sredstev. ECB odgovarja, da gre za sklep Sveta ECB z dne 21. februarja 2018, ki je bil sprejet v okviru bonitetnega nadzora. Ugotoviti je treba, da tožeča stranka v resnici ne izpodbija utemeljenosti tega sklepa Sveta ECB in ne razloži jasno, kako bi lahko dostop do navedene kreditne linije prispeval k sprostitvi dodatnih likvidnih sredstev, da bi se dosegel cilj razpoložljivosti milijarde EUR na računu tožeče stranke pri Banki Latvije. Vsekakor navedeni sklep ni del sklepa, ki se izpodbija s to tožbo, niti ni njegova pravna podlaga, tako da ni predmet spora.
- 140 Poudariti je treba, da je ECB v okoliščinah, kot so te v obravnavani zadevi, glede na previdnost in preudarnost, ki se od nje zahtevata v kriznih razmerah, pravilno upoštevala izključno likvidna sredstva, ki so bila takoj na razpolago na računu tožeče stranke pri Banki Latvije, da bi preprečila vsakršno tveganje, da zahteve za dvig vlog v petih dneh po odpravi moratorija ne bi bile izpolnjene, saj sredstva, ki naj bi jih imela tožeča stranka drugod, niso bila hitro dostopna.
- 141 Prav tako ocene ECB o propadu ali verjetnem propadu tožeče stranke, ki jo je nato sprejel EOR, ne omaje trditev, da zahteva ECB v zvezi s sekundarno likvidnostjo ni razumna glede na to, da bi morala tožeča stranka, da bi izpolnila to zahtevo, plačati precejšnje zneske, da bi pretvorila vrednostne papirje in druga sredstva v takoj razpoložljivo gotovino. Ta trditev namreč ne omaje presoje ECB v zvezi s sekundarno likvidnostjo, katere obstoj mora biti dokazan do izteka roka.
- 142 Nazadnje, po mnenju tožeče stranke bi se moratorij lahko podaljšal, da bi ponovno vzpostavila svojo likvidnost brez sprožitve sistema jamstva za vloge. V zvezi s tem naj bi se ECB oprla na napačno razlago člena 2(8) Noguldijumu garantiju likums (latvijski zakon o jamstvih za vloge). V tej določbi naj bi bilo določeno, da mora CMFC sprejeti odločitev glede nerazpoložljivosti vlog v petih delovnih dneh po datumu, ko je ugotovljeno, da jih depozitna institucija ne more izplačati. Vendar naj med moratorijem ne bi bilo mogoče ugotoviti nerazpoložljivosti vlog, saj so izplačila vsekakor prekinjena. Zato naj bi bila trditev ECB, da bi podaljšanje moratorija samodejno sprožilo sistem jamstva za vloge in zato ni bilo mogoče, napačna.

- 143 Tudi te trditve ni mogoče sprejeti.
- 144 ECB je v obravnavani zadevi menila, da tožeči stranki primanjkuje likvidnih sredstev zaradi množičnih dvigov vlog med 14. in 16. februarjem 2018. Tožeči stranki je določila petdnevni rok, ki je začel teči z začetkom veljavnosti moratorija, da bi ponovno vzpostavila svojo likvidnost, da bi se lahko soočila z naslednjim valom dvigov. Vendar tožeča stranka po izteku tega roka ni mogla dokazati, da na svojem računu pri Banki Latvije razpolaga z milijardo EUR.
- 145 ECB torej ni storila očitne napake pri presoji, ker je v tem trenutku na podlagi člena 18(1), prvi pododstavek, točka (a), člena 18(1), drugi pododstavek, in člena 18(4)(c) Uredbe št. 806/2014 ugotovila, da tožeča stranka propada ali bo verjetno propadla. V teh okoliščinah ECB nikakor ni bila dolžna dati navodila CMFC, naj podaljša moratorij.
- 146 Tožeča stranka tako ni dokazala, da je EOR, glede na diskrecijsko pravico, ki jo je imel v okviru zapletene gospodarske analize, storil očitno napako pri presoji, ker je menil, da propada ali bo verjetno propadla.
- *Obstoj razumne verjetnosti, da bi lahko kakršni koli alternativni ukrepi preprečili propad*
- 147 Tožeča stranka v bistvu trdi, da EOR ni zadostno utemeljil ugotovitve, da ne obstaja razumna verjetnost, da bi lahko kakršni koli alternativni ukrepi zasebnega sektorja ali nadzorni ukrepi, sprejeti v zvezi z njo, preprečili njen propad v razumnem času.
- 148 EOR te trditve izpodbija.
- 149 V skladu s členom 18(1)(b) Uredbe št. 806/2014 se shema za reševanje lahko sprejme le, če med drugim ob upoštevanju časovnega razporeda in drugih upoštevnih okoliščin ne obstaja razumna verjetnost, da bi lahko kakršni koli alternativni ukrepi zasebnega sektorja, vključno z ukrepi v okviru institucionalne sheme za zaščito vlog, ali nadzorna dejavnost, vključno z ukrepi zgodnjega posredovanja, odpisom ali konverzijo zadevnih kapitalskih instrumentov v skladu s členom 21 te uredbe, sprejeta v zvezi s subjektom, preprečila propad tega subjekta v razumnem času.
- 150 EOR je v točki 3.2.2 sklepa SRB/EES/2018/09 menil, da ne obstaja noben alternativni ukrep, s katerim bi bilo razumno mogoče preprečiti propad tožeče stranke. EOR se je v okviru svoje preučitve v bistvu oprl na elemente, ki jih je predložila ECB v okviru svoje ocene propada ali verjetnega propada tožeče stranke.
- 151 EOR ni mogoče očitati, da se je pri preučitvi pogoja iz člena 18(1)(b) Uredbe št. 806/2014 oprl na oceno propada ali verjetnega propada tožeče stranke, ki jo je opravila ECB. Drži, da se pogoji iz člena 18(1)(a) in (b) te uredbe razlikujejo. Vendar je bila v obravnavani zadevi preučitev alternativnih ukrepov iz člena 18(1)(b) te uredbe vključena v oceno propada ali verjetnega propada tožeče stranke, ki jo je opravila ECB v zvezi s pogojem iz člena 18(1)(a) te uredbe. ECB je namreč, preden je sklenila, da tožeča stranka propada ali bo verjetno propadla, preučila, ali bi bilo ta propad še mogoče preprečiti z alternativnimi ukrepi, kot je podaljšanje moratorija ali izvajanje opcij za ponovno pridobitev razpoložljivih likvidnih sredstev, ki so predvidene v sanacijskem načrtu tožeče stranke iz leta 2017. Poleg tega člen 18(1), četrti pododstavek, določa, da „[EOR oceni pogoj iz točke (b) prvega pododstavka [...] v tesnem sodelovanju z ECB“ in da lahko „ECB [...] [EOR] [...] tudi sporoči, da je po njegovem [njenem] pogoj iz navedene točke izpolnjen“. EOR se je torej lahko oprl na preučitev, ki jo je izvedla ECB.

152 Glede na konkretne in objektivne elemente, ki jih je EOR navedel v točki 3.2.2 Sklepa SRB/EES/2018/09, tožeča stranka ni uspela predstaviti razlogov, iz katerih bi alternativni ukrepi, ki sta jih upoštevala EOR in ECB, lahko preprečili njen propad v razumnem času. Tožeča stranka ne opredeli drugih ukrepov, ki bi jih moral EOR upoštevati v okviru svoje preučitve. V teh okoliščinah zgolj nepodprta trditve, da EOR ni upošteval obstoja alternativnih ukrepov, ne zadostuje za to, da bi bilo treba njegovo presojo šteti za neverodostojno, z njo pa tudi ni mogoče dokazati obstoja očitne napake pri presoji.

153 Tretji in četrti tožbeni razlog je tako treba zavrnila.

Peti tožbeni razlog: kršitev pravice do izjave in pravice do vpogleda v upravni spis

154 Tožeča stranka trdi, da je EOR kršil njeno pravico do izjave v smislu člena 41 Listine, ker ji ni dal možnosti, da mu pred sprejetjem Sklepa SRB/EES/2018/09 predloži stališča. Prav tako naj ne bi imela vpogleda v upravni spis EOR.

155 EOR te trditve izpodbija.

156 Opozoriti je treba, da člen 41(2)(a) Listine določa, da pravica do dobrega upravljanja vključuje pravico vsake osebe, da se izjavi pred sprejetjem kakršnega koli posamičnega ukrepa, ki jo prizadene.

157 Pravica do izjave zagotavlja, da ima vsaka oseba možnost, da koristno in učinkovito poda svoje stališče v upravnem postopku in pred sprejetjem vsake odločbe, ki bi lahko negativno vplivala na njene interese. Nato je treba pojasniti, da ima pravica do izjave dvojen cilj. Na eni strani je namenjena čim natančnejši in pravilnejši preučitvi spisa in ugotavljanju dejstev, na drugi strani pa omogoča zagotovitev učinkovitega varstva zadevne osebe. Natančneje, namen pravice do izjave je zagotoviti, da se vsaka odločba, ki posega v položaj, sprejme ob polnem poznavanju dejstev, njen cilj pa je zlasti omogočiti pristojnemu organu, da popravi napako, ali zadevni osebi, da navede elemente v zvezi s svojim osebnim položajem, ki govorijo v prid sprejetju ali nesprejetju odločbe ali taki ali drugačni vsebini odločbe (glej sodbo z dne 4. junija 2020, ESZD/De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, točki 68 in 69 ter navedena sodna praksa).

158 Poudariti je treba, da je Sodišče potrdilo pomen pravice do izjave in njen zelo širok obseg v pravnem redu Unije, pri čemer je menilo, da se mora ta pravica uporabljati v vsakem postopku, v katerem se lahko izda akt, ki posega v položaj. Spoštovanje pravice do izjave je treba zagotoviti, tudi če veljavna ureditev ne določa izrecno take formalnosti (glej sodbe z dne 22. novembra 2012, M., C-277/11, EU:C:2012:744, točki 85 in 86 ter navedena sodna praksa; z dne 18. junija 2020, Komisija/KR, C-831/18 P, EU:C:2020:481, točka 67 in navedena sodna praksa, in z dne 7. novembra 2019, ADDE/Parlament, T-48/17, EU:T:2019:780, točka 89 in navedena sodna praksa).

159 Podobno člen 41(2)(b) Listine določa pravico vsake osebe do vpogleda v svoj spis ob spoštovanju legitimnih interesov zaupnosti ter poklicne in poslovne tajnosti.

160 Najprej je treba opozoriti, da je cilj Uredbe št. 806/2014 v skladu z njeno uvodno izjavo 8 vzpostaviti učinkovitejše mehanizme za reševanje, ki morajo biti bistveno sredstvo za preprečevanje škode, ki so jo v preteklosti povzročili propadi bank. Kar pa se tiče postopka iz

člena 18 te uredbe, tak cilj predpostavlja hitro odločanje, ki je pogosto v nujnih okoliščinah, kot ponazarjajo kratki roki iz te določbe, da finančna stabilnost ne bi bila ogrožena (sodba z dne 6. maja 2021, ABLV Bank in drugi proti ECB, C-551/19 P in C-552/19 P, EU:C:2021:369, točka 55).

- 161 Vendar čeprav je treba upoštevati potrebo po hitrosti postopka iz člena 18 Uredbe št. 806/2014, jo je treba uskladiti tudi s pravico do izjave.
- 162 Poleg tega je v uvodni izjavi 26 Uredbe št. 806/2014 hkrati potrjena deljena pristojnost med ECB, organom nadzora znotraj EMN, in EOR, organom za reševanje, za presojo, ali kreditna institucija propada ali bo verjetno propadla, in izključna pristojnost EOR za presojo, ali so izpolnjeni drugi pogoji, ki se zahtevajo za sprejetje sheme za reševanje (sodba z dne 6. maja 2021, ABLV Bank in drugi/ECB, C-551/19 P in C-552/19 P, EU:C:2021:369, točka 64).
- 163 Ob upoštevanju narave tega zapletenega upravnega postopka iz člena 18 Uredbe št. 806/2014, ki ga skupaj in zaporedno izvajata ECB in EOR, ne v členu 41 Listine ne v določbah navedene uredbe ni zahtevano, da subjekt, na katerega se nanaša sklep o sprejetju ali nesporetnosti sheme za reševanje, v vsaki fazi postopka vsakemu od teh dveh organov ločeno poda izjavo.
- 164 V obravnavani zadevi ni sporno, prvič, da tožeča stranka pred sprejetjem sklepa SRB/EES/2018/09 sicer ni podala izjave EOR, da pa je večkrat podala izjavo ECB.
- 165 Tožeči stranki je bilo tako v okviru ocene propada ali verjetnega propada omogočeno, da se izjavi o upoštevnih elementih. Poleg tega je ECB, kot je razvidno iz točke 151 zgoraj, preučila alternativne ukrepe, ki bi lahko preprečili propad tožeče stranke. ECB je v oceni, ki jo je izvedla po tem, ko je zaslišala tožečo stranko, preučila njene trditve, tako da jih je povzela in nanje odgovorila. EOR, ki mu je bila ocena ECB nato sporočena, je bil torej v celoti seznanjen s trditvami tožeče stranke, ko je sprejel Sklep SRB/EES/2018/09, v katerem je potrdil ugotovitve ECB v zvezi s pogoji, določenimi v členu 18(1)(a) in (b) Uredbe št. 806/2014.
- 166 Res je, da je EOR v Sklepu SRB/EES/2018/09 prvič preučil pogoj iz člena 18(1)(c) Uredbe št. 806/2014, v skladu s katerim mora biti ukrep reševanja potreben zaradi javnega interesa. Vendar se nobeden od očitkov tožeče stranke ne nanaša na zatrjevani neobstoj javnega interesa, temveč se nanašajo, prvič, na ugotovitev, da tožeča stranka propada ali bo verjetno propadla v skladu s členom 18(1)(a) Uredbe št. 806/2014, in drugič, na ugotovitev, da ob upoštevanju predpisanih rokov in drugih upoštevnih okoliščin ne obstaja razumna verjetnost, da bi lahko kakršni koli alternativni ukrepi zasebnega sektorja ali nadzorni ukrepi preprečili njen propad v razumnem času v smislu člena 18(1)(b) iste uredbe. Tožeča stranka je torej glede točk, ki jih izpodbija, v upravnem postopku podala izjavo.
- 167 Poudariti je treba tudi, da se v času, ki je pretekel med tem, ko je ECB sporočila svojo oceno o propadu ali verjetnem propadu tožeče stranke na eni strani in sprejetjem izpodbijanega sklepa na drugi strani, ni zgodil noben nov dogodek, EOR pa ni bil seznanjen z nobenim novim podatkom. Poleg tega je EOR Sklep SRB/EES/2018/09 utemeljil zgolj z elementi, ki jih je ugotovila že ECB in v zvezi s katerimi je tožeča stranka že podala izjavo glede elementov tega sklepa, ki jih je tožeča stranka izpodbijala v tem postopku. EOR prav tako tega sklepa ni utemeljil z razlogi, ki se razlikujejo od tistih, ki jih je navedla ECB.
- 168 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da pravica tožeče stranke do izjave ni bila kršena.

169 Drugič, v zvezi s pravico do vpogleda v spis je Sodišče razsodilo, da je treba obstoj kršitve pravic obrambe, vključno s to pravico, presojati glede na posebne okoliščine posameznega primera, zlasti glede na vrsto zadevnega akta, okoliščine njegovega sprejetja in pravna pravila, ki urejajo zadevno področje (glej sodbo z dne 16. maja 2017, *Berlioz Investment Fund*, C-682/15, EU:C:2017:373, točka 97 in navedena sodna praksa). V obravnavani zadevi je dovolj navesti, da tožeča stranka ni ne navedla ne dokazala, da ni imela možnosti vpogleda v dokumente, ki so bili upoštevni za preučitev, ki jo je izvedla ECB, zlasti v okviru dialoga med njo in to institucijo v okviru te preučitve, prav tako pa tudi spis, predložen Splošnemu sodišču, ne vsebuje nobenega indica v tem smislu. Tožeča stranka prav tako ni natančno navedla dokumentov, v katere ni imela vpogleda v okviru preučitve, ki jo je izvedla ECB, in v katere bi morala imeti vpogled v okviru postopka pred EOR, niti ni pojasnila, kako bi ti pripomogli k temu, da bi bolje pripravila obrambo. Poleg tega je treba ugotoviti, da se je EOR oprl izključno na dokumente, na katerih je temeljila preučitev, ki jo je izvedla ECB.

170 Peti tožbeni razlog je treba zato zavrni.

[...]

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (deseti razširjeni senat)

razsodilo:

1. Tožba se zavrne.

2. Družbi ABLV Bank AS se naloži, da poleg svojih stroškov nosi stroške Enotnega odbora za reševanje (EOR).

3. Evropska centralna banka (ECB) nosi svoje stroške.

Kornezov

Buttigieg

Kowalik-Bańczyk

Hesse

Petrлік

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourggu, 6. julija 2022.

Podpisi